

OBSAH

PŘEDMLUVA	7
1 Vlivy sociálního prostředí	8
1.1 MAKROPROSTŘEDÍ	10
1.1.1 Technologický pokrok	11
1.1.2 Ekonomické a politické faktory vývoje člověka	12
1.1.3 Kulturní systém společnosti	13
1.2 MEZOPROSTŘEDÍ	18
1.2.1 Škola	19
1.3 MIKROPROSTŘEDÍ	23
2 Činileté sociálního prostředí – mikroprostředí	24
2.1 RODINA	24
2.1.1 Výchovné styly	27
2.1.2 Hlavní prostředky výchovy	28
2.1.2.1 Rozvíjení společných prožitků jako výchovný prostředek v rodinné edukaci	32
2.1.2.2 Didaktické hry v rodinné edukaci	34
2.1.2.3 Společné čtení	34
2.1.2.4 Společné výlety a outdoorové aktivity	35
2.1.3 Ztížené výchovné podmínky v rodině	38
2.1.3.1 Patologická rodina – znaky patologické rodiny	38
2.1.3.2 Náhradní rodinná péče	42
2.2 VRSTEVNICKÁ SKUPINA	43
2.2.1 Význam autority vrstevníka ve výchovném působení	46
3 SOCIÁLNÍ INTERAKCE A KOMUNIKACE JAKO PROSTŘEDEK SOCIÁLNÍ INTERAKCE	50
3.1 SOCIÁLNÍ INTERAKCE	50
3.2 KOMUNIKACE V SOCIÁLNÍ INTERAKCI	54
3.3 SOCIÁLNÍ SKUPINA	54
3.4 SOCIÁLNÍ ROLE	59
3.5 OBSAH SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE	60
3.6 TYPY SOCIÁLNÍ KOMUNIKACE	60
3.6.1 Verbální komunikace	61
3.6.2 Neverbální komunikace	62
4 KOMUNIKACE VE ŠKOLNÍ A RODINNÉ EDUKACI	65
4.1 KOMUNIKACE VE ŠKOLE	65
4.2 TEORIE SEPJETÍ ŠKOLY A RODINY	65
4.2.1 Faktory ovlivňující komunikaci rodič – učitel – žák	67
4.2.1.1 Pojetí cílů edukačního procesu	69
4.2.1.2 Pojetí výstupů edukačního procesu	70

4.2.1.3	Pojetí práv a povinností.....	71
4.2.1.4	Pojetí výchovného stylu	71
4.2.1.5	Pojetí úspěšného žáka.....	72
4.2.2	Mediace - podpora komunikace ve školní edukaci.....	74
5	SPECIFIKA KOMUNIKACE S LIDMI S TĚLESNÝM A ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM. 77	
5.1	DOPORUČENÍ PRO KOMUNIKACI SE ZDRAVOTNĚ HANDICAPOVANÝMI	79
5.1.1	Doporučení pro komunikaci s klienty se sluchovým postižením	80
5.1.2	Doporučení pro komunikaci s klienty se zrakovým postižením.....	80
5.1.3	Doporučení pro komunikaci s klienty s pohybovým postižením.....	82
5.1.4	Doporučení pro komunikaci se seniory	82
5.1.5	Další možná doporučení při komunikaci s handicapovanými:	83
5.1.6	Specifika komunikace s klienty se somatomorfními poruchami.....	83
5.2	SPECIFIKA KOMUNIKACE V PRÁCI MASÉRA	85
6	STRES V SOCIÁLNÍ INTERAKCI..... 88	
6.1	STRES A MECHANISMY JEHO ZVLÁDÁNÍ.....	88
6.2	DIMENZE STRESU	90
6.2.1	Emocionální dimenze	91
6.2.2	Intelektuální dimenze.....	93
6.2.3	Sociální dimenze	93
6.2.4	Environmentální dimenze	93
6.2.5	Spirituální dimenze	94
6.3	STADIA STRESU	94
6.4	STRATEGIE A STUPNĚ ADAPTACE ORGANISMU NA STRES	95
6.4.1	Všeobecný adaptační syndrom.....	95
6.4.2	Coping – vyšší stupeň adaptace na stres	96
6.4.3	Obranné mechanismy.....	98
6.5	MOŽNOSTI OVLIVŇOVÁNÍ ÚZKOSTI (STRESU) PŘI PRVNÍM KONTAKTU S KLIENTEM	105
6.5.1	Empatie	105
7	ASERTIVITA..... 108	
7.1	VYMEZENÍ ASERTIVITY.....	108
7.2	ZÁKLADNÍ TECHNIKY ASERTIVITY.....	109
8	KOUCINK – SPECIFICKÝ ZPŮSOB KOMUNIKACE S KLIENTEM V OBLASTI PORADENSTVÍ	113
8.1	VYBRANÉ TECHNIKY/MODELY KE KOUČINKU/AUTOKOUCINKU	116
8.2	ZÁZNAMOVÉ LISTY PRO KOUČOVÁNÍ.....	126
9	POSTOJE	127
9.1	SLOŽKY POSTOJŮ.....	129
9.2	FUNKCE POSTOJŮ	130

9.3	POSTOJ KE ZDRAVÍ A ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU.....	131
9.4	UTVÁŘENÍ POZITIVNÍHO POSTOJE K POHYBU A KE ZDRAVÉMU STRAVOVÁNÍ	131
10	MOTIVACE	133
10.1	MOTIVAČNÍ MECHANISMY V PORADENSKÉM PROCESU.....	135
10.1.1	Maslowova teorie hierarchie potřeb	135
10.1.2	Alderferova teorie tří kategorií potřeb (E-R- G)	136
10.1.3	Vroomova expektační teorie	137
10.1.4	Herzbergova dvoufaktorová teorie	138
10.1.5	McGregorova motivační teorie	138
10.2	DALŠÍ MOTIVAČNÍ PROSTŘEDKY – PRÁCE S CÍLI, TIMEMANAGEMENT.....	139
11	VÝKLADOVÉ MODELY CHOVÁNÍ KLIENTA – VÝCHODISKO PRO VEDENÍ PORADENSKÉHO PROCESU	143
11.1	KLASICKÉ PODMIŇOVÁNÍ.....	143
11.2	OPERANTNÍ PODMIŇOVÁNÍ.....	144
11.3	SOCIÁLNĚ KOGNITIVNÍ TEORIE.....	144
11.4	NÁZOROVÝ MODEL ZDRAVÍ JAKO ZDROJ POSTOJŮ KLIENTA KE ZDRAVÉMU ŽIVOTNÍMU STYLU	147
12	TECHNIKY PODPORUJÍCÍ OSOBNOSTNÍ ROZVOJ KLIENTA I PORADENSKÉHO PRACOVNÍKA.....	151
12.1	CESTA KE ZMĚNĚ	153
12.1.1	Náročná cesta k navození duševního klidu	153
12.1.2	Technika odreagování	156
12.1.3	Já sám jsem zdrojem pozitivních myšlenek	156
12.1.4	Změna destruktivních myšlenek na konstruktivní	156
12.1.5	Bilancování	157
12.1.6	Inventář pozitiv konkrétní profese	158
12.1.7	Odstup od problému	158
12.1.8	Metoda koncentrace „Kredenc“.....	159
12.1.9	Přerušeni negativních pocitů	159
12.1.10	Protipodmiňování.....	160
12.1.11	Ovládání podnětů	160
12.1.12	Sebeposilování	160
12.1.13	Je mi úzko	161
12.1.14	Pozitivní scénář života	161
12.1.15	Přerámování	162
12.1.16	Slunce za mraky	162
12.1.17	Vizualizace příjemného podnětu	163
12.1.18	Vzpomínkové album	163

12.1.19	Vrcholy a údolí mého života	164
12.1.20	Moje úspěchy	164
12.1.21	Sdílení radosti.....	164
12.2	TECHNIKY ROZVOJE SEBEPOZNÁVÁNÍ	165
12.2.1	Kdo vlastně jsem?	165
12.2.2	Sebemonitorování.....	165
12.2.3	Podnětová kontrola.....	165
12.3	METODY ROZVOJE PROFESNÍHO HODNOCENÍ/SEBEHODNOCENÍ JAKO SOUČÁST PROFESNÍCH KOMPETENCÍ.....	167
12.3.1	Supervize	167
12.3.2	Autodiagnostika jako východisko rozvíjení zdravé reflexe a sebereflexe.....	167
12.3.3	Sebereflexivní deník	167
12.3.4	Sebereflexivní inventář	168
12.3.5	Sebereflexivní rozhovor	169
12.3.6	Báseň mého života	169
12.3.7	Profesní portfolio	170
12.4	TECHNIKY ROZVÍJEJÍCÍ ZDRAVOU REFLEXI A SEBEREFLEXI JAKO SOUČÁST ZDRAVÉ KOMUNIKACE	170
12.4.1	Analýza pozitivních/negativních reakcí	170
12.4.2	Změna úhlu pohledu	172
12.4.3	Koláč činností	173
12.4.4	Sebereflexe – moje „profesní“ prožitky.....	174
ZÁVĚR.....		177
LITERATURA		178
PŘÍLOHY		189